

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 5 grudnia 2011 r.

**Pan Dariusz Muszyński
Naczelnik
Urzędu Celnego
w Białymstoku**

LBI-4101-16-01/2011
P/11/023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Urzędzie Celnym w Białymstoku („Urzędzie”) opodatkowanie akcyzą wyrobów alkoholowych w latach 2010 - 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym 22 listopada 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych uchybień, wywiązywanie się Naczelnika Urzędu Celnego w Białymstoku z obowiązku poboru podatku akcyzowego od wyrobów alkoholowych. Ocenę pozytywną uzasadnia prawidłowe rejestrowanie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wyrobów alkoholowych i prowadzenie postępowań w sprawie wydania zezwoleń na nabywanie tych wyrobów oraz niezwłoczne ujmowanie deklaracji podatkowych w systemie informatycznym Zefir. Stwierdzone uchybienia, nie powodujące uszczuplenia dochodów budżetu państwa z tytułu podatku akcyzowego, polegały na:

- wykreśleniu z rejestru dwóch z czterech podmiotów po upływie od czterech do ponad dziewięciu miesięcy od powzięcia przez Urząd informacji o niepodejmowaniu przez te podmioty czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem akcyzowym lub czynności z wykorzystaniem wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie,

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- udzieleniu odpowiedzi na jeden z sześciu wniosków otrzymanych od organów celnych innych państw, w ramach Sytemu Weryfikacji Przemieszczania („MVS”), po siedmiu miesiącach od terminu określonego we wniosku.
1. W Urzędzie, z zachowaniem wymogów określonych przepisami art. 16 ust. 1-3 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym², zarejestrowano³ osiem podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wyrobów alkoholowych. Z rejestru wykreślono cztery podmioty, przy czym dwa po upływie od czterech do ponad dziewięciu miesięcy od powzięcia informacji o zaistnieniu przesłanek do ich wykreślenia i w celu wyeliminowania takich przypadków, kierownik Referatu Akcyzy i Gier 10 lutego 2010 r. wydał polecenie służbowe, zobowiązujące pracowników do dwukrotnej w roku kalendarzowym weryfikacji podmiotów wpisanych do rejestru. W okresie od lipca 2010 roku do zakończenia kontroli NIK polecenie to nie było realizowane, gdyż na II połowę 2011 roku zaplanowano kolejną weryfikację rejestru podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wyrobów alkoholowych.
  2. Wszystkich 10 zbadanych zezwoleń na nabywanie wyrobów akcyzowych alkoholowych⁴ udzielono zgodnie z wymogami określonymi w art. 48 ust. 1 pkt 2-6 oraz art. 57-58 i 60-62 ustawy o podatku akcyzowym, po rzetelnym przeprowadzeniu postępowań weryfikujących spełnienie przez wnioskodawców warunków do otrzymania takich zezwoleń. Efektem bieżącego monitorowania wykorzystywania zezwoleń było cofnięcie dwóch z nich (z trzech badanych) ze względu na niedokonanie przez handlowców w ustawowym terminie nabycia wewnątrzspółnotowego wyrobów akcyzowych.
  3. Prawidłowo monitorowano składanie deklaracji podatkowych przez pięciu podatników prowadzących działalność gospodarczą obejmującą wyroby akcyzowe alkoholowe. Wszystkie zbadane 53 deklaracje ujęto w systemie informatycznym Zefir najpóźniej szóstego dnia po upływie ustawowego terminu do ich złożenia, co umożliwiło wprowadzenie danych z tych dokumentów do ksiąg rachunkowych z zachowaniem przepisów art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵.
  4. W Urzędzie podjęto właściwe - adekwatne do miejscowych uwarunkowań i wyników analiz - działania mające na celu zapobieganie, ujawnianie i zwalczanie oszustw

---

² Dz. U. z 2011 r. Nr 108, poz. 626 ze zm., zwanej dalej „ustawą o podatku akcyzowym”.

³ Rejestr podmiotów, zwany dalej „rejestrem”, prowadzony jest na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o podatku akcyzowym.

⁴ Zezwoleń na nabywanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca, zezwoleń na jednorazowe nabycie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca oraz zezwoleń na nabywanie wyrobów akcyzowych jako niezarejestrowany handlowiec.

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1233 ze zm.

podatkowych i innych nieprawidłowości w zakresie poboru podatku akcyzowego od wyrobów alkoholowych. W tym:

- przeprowadzono 722 kontrole obrotu wyrobami alkoholowymi w sklepach, hurtowniach, placówkach gastronomicznych i na bazarach (w tym z Państwową Inspekcją Handlową i z Policją), ujawniając 70 przypadków nieprawidłowości w oznaczaniu znakami akcyzy i sprzedaż napojów alkoholowych bez zezwoleń;
- w ramach systematycznych działań ukierunkowanych na obrót alkoholem etylowym skażonym i wyrobami wyprodukowanymi na jego bazie, przeprowadzono ogółem 31 kontroli, w tym 27 kontroli doraźnych, bezwynikowych (w 13 z tych kontroli pobrano próby do badań laboratoryjnych, które nie potwierdziły obecności skaźników w alkoholu) oraz cztery kontrole planowe. W jednej z tych kontroli ujawniono nieudokumentowany rozchód 1.448 l alkoholu etylowego całkowicie skażonego (który - jak wykazało dalsze postępowanie - trafił zgodnie z przeznaczeniem na rynek niemiecki), a w innej, sprzedaż na paragony - nieustalonym nabywcom - w sumie 83.671 l rozcieńczalnika i 1.600 kg alkoholu etylowego całkowicie skażonego, jednorazowo w ilościach od pięciu do 2.000 l (tę ilość rozcieńczalnika sprzedał podmiot zajmujący się handlem obwoźnym);
- poddano rzetelnej analizie wszystkie pięć informacji otrzymanych z innych urzędów celnych w związku z pismem Szefa Służby Celnej z 24 czerwca 2010 r. zalecającym bardziej skuteczne zapobieganie nieprawidłowościom w obrocie alkoholem etylowym skażonym i zasadnie zakwalifikowano do kontroli trzy z czterech podmiotów, których informacje te dotyczyły. W przypadku dwóch skontrolowanych podmiotów nieprawidłowości nie stwierdzono, natomiast trzeci ujęty został w planie kontroli na II połowę 2011 roku.

Z powodu braku zgłoszeń celnych o imporcie w obszarze właściwości miejscowej Urzędu płynów do spryskiwaczy szyb samochodowych i płynów przeciwoślodzeniowych (towary o kodzie CN 2207⁶ i o kodzie 3820⁷), nie podejmowano działań określonych w piśmie Szefa Służby Celnej z 23 marca 2011 r., dotyczących obrotu takimi towarami i prawidłowości ich ostatecznego przeznaczenia. Już w czasie prac nad taktycznym planem kontroli Izby Celnej

---

⁶ Alkohol etylowy nieskażony o objętościowej mocy alkoholu 80% obj. lub większej; alkohol etylowy i pozostałe wyroby alkoholowe, o dowolnej mocy, skażone.

⁷ Środki zapobiegające zamarzaniu i gotowe płyny przeciwoślodzeniowe z zawartością alkoholu etylowego.

na 2011 rok, został wskazany niski poziom ryzyka nabycia wewnątrzspółnotowego takich towarów;

- współpracowano z organami administracyjnymi państw członkowskich UE, w trybie rozporządzenia Rady (WE) Nr 2073/2004⁸. Wystąpiono w dwóch wymagających tego sprawach z wnioskami własnymi (w tym jednym wnioskiem MVS) i udzielono rzetelnych odpowiedzi na osiem otrzymanych wniosków (w tym sześć wniosków MVS). Na siedem wniosków odpowiedziano niezwłocznie, a na wniosek MVS z 29 grudnia 2010 r. z ponad siedmiomiesięczną zwłoką w stosunku do terminu w nim wskazanego;
- w II kwartale 2011 roku ustalono zasady współpracy funkcjonariuszy celnych z Policją (Komendą Miejską Policji w Białymstoku i pięcioma komendami powiatowymi) w zakresie zwalczania przestępczości gospodarczej, m.in. w obszarze wyrobów alkoholowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o terminowe udzielanie odpowiedzi na wnioski dotyczące obrotu wyrobami akcyzowymi alkoholowymi, otrzymywane z organów państw członkowskich UE.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Naczelnika, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu Naczelnikowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
w Białymstoku
Barbara Chilińska

---

⁸ Rozporządzenie Rady (WE) Nr 2073/2004 z dnia 16 listopada 2004 w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków akcyzowych (Dz. U. UE. 359 z 4.12.2004 r., str. 1-10).